

Het Dialoogmodel: waardevolle inzichten, nieuwe perspectieven, leren

Stichting Kwaliteitsnetwerk mbo werkt met een nieuw referentiekader voor instellingsaudits bij de aangesloten mbo-onderwijsinstellingen: het Dialoogmodel, ook inzetbaar in andere sectoren in de publieke sector. Wat behelst het Dialoogmodel en wat is de kracht ervan?

Het Dialoogmodel, ontwikkeld door Ronald Stevens van Stevens Consultancy in opdracht van Stichting Kwaliteitsnetwerk mbo, helpt bij het vormgeven van excellent en solide onderwijs en is gebaseerd op vier pijlers:

1. Maatschappelijke waarde. Wat is het bestaansrecht van de instelling, wat is de ambitie, missie en visie? Genereer je voldoende vertrouwen bij je stakeholders? Hoe beweeg je mee met de ontwikkelingen in de samenleving?
2. Professionals (professional leaders), op alle niveaus. Zijn ze competent voor de hem of haar toegeschreven rol of functies?
3. Belanghebbenden: studenten, beroepenveld, toezichthouders.
4. Rekenschap. Leg je verantwoording af aan je stakeholders? Bedien je alle partijen die relevant zijn voor de instelling?

Deze pijlers vormen een dynamisch evenwicht in combinatie met een adaptief vermogen, een professioneel vermogen, een organiserend vermogen en een realisatievermogen.

Het Dialoogmodel bevordert een onderwijscultuur die professionals uitdaagt om onderwijs te verzorgen dat anticipeert op de behoeften van studenten, vakgenoten, arbeidsmarkt, vervolgonderwijs en wetenschap.

Bestuur en onderwijsteams zijn gevoelig voor ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken en vertalen deze in een uitdagende visie en strategie. Ze stimuleren en participeren in samenwerkingsverbanden om meerwaarde voor het onderwijs te creëren en hechten waarde aan innovatie en creativiteit.

Ze zijn een invloedrijke en betrouwbare (onderwijs)partner en organiseren tegenspraak en tegenstem.

Een open gesprek

De kern van het Dialoogmodel vormt een open gesprek, een interventie als zodanig waarbij verschillende partijen samen tot nieuwe inzichten komen, nieuwe perspectieven ontdekken en oplossingen genereren.

Hoe verhouden ambities, onderwijspraktijk en onderwijsvraagstukken zich tot elkaar? Welke eerstvolgende stappen zijn mogelijk ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs? Wat draagt bij aan eigenaarschap binnen onderwijsteams, hoe ontstaat meer grip op het sturen van *soft controls* in plaats van *hard controls*?

ROC Mondriaan, 26 kleinschalig georganiseerde scholen met meer dan 100 opleidingen in de regio Den Haag, nam deel aan een pilot van Stichting Kwaliteitsnetwerk mbo met het Dialoogmodel. Het ROC ziet als belangrijkste uitdaging verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Wat moeten de mbo-opgeleiden kennen en kunnen om op de sterk veranderende arbeidsmarkt succesvol te zijn? De organisatie zet de komende jaren in op professionalisering van de medewerkers, innovatie en meer samenwerking met het werkveld en de overheid in de regio. ROC Mondriaan ervaarde het Dialoogmodel als waardevol en verfrissend. Al was het ook onwennig, zegt Hans Camps, lid van het College van Bestuur. 'Een open gesprek met zo min mogelijk sturing is ongebruikelijk voor het onderwijs. We hoefden maar weinig voor te bereiden, hadden een opdracht geformuleerd en vervolgens moest het gesprek zich ontrollen.'

Auditor als sparringpartner

In het Dialoogmodel gaat het meer om het stimuleren van een dialoog dan om het oordelen over goed en fout. Een auditor is voor de instelling in dit geval dan ook meer sparringpartner dan controleur. Van de gesprekspartners vraagt het model een open, niet-defensieve opstelling. 'Je zit niet met de inspectie aan tafel', verduidelijkt Camps, tevens bestuurslid van Stichting Kwaiteitsnetwerk mbo. 'Het gaat niet om plussen en minnen. Het gaat er niet om de auditor te overtuigen, het gaat erom met elkaar te zoeken.' Vertrouwen over en weer en een kwetsbare houding helpen in een dialoog. 'Je bespreekt waar de dilemma's zitten, waar aarzelingen zijn. Dat is een kwetsbare opstelling die je in een situatie met de inspectie moeilijker zult aannemen.'

Nieuwsgierigheid helpt eveneens. 'Je moet jezelf niet de vraag stellen of je het goed doet, maar wat de kansen zijn. Je moet durven jezelf een spiegel voor te houden, vanuit het besef dat het geen enkele zin heeft mooi weer te spelen.'

Waardevolle aanvulling

Het Dialoogmodel leverde voor ROC Mondriaan een aantal inzichten op die nuttig zijn voor de nieuwe kaderbrief die in voorbereiding is. Hans Camps: 'We maken bijvoorbeeld een speerpunt van innovatie maar timmeren tegelijkertijd de dingen dicht in kaders en normen. Hoe verhoudt zich dat tot experimenteren en het niet afrekenen van fouten? Het gesprek heeft dit soort spanningsvelden goed blootgelegd'.

Het Dialoogmodel is een waardevolle aanvulling op de audit door de Onderwijsinspectie. Door vooral vooruit te kijken naar kansen, risico's en perspectieven en een ontwikkelingsagenda op te stellen. Camps: 'Je laat zien dat je op een andere manier aan het kijken bent, dat je leren stimuleert en dat je serieus bezig bent met kwaliteitsontwikkeling.'

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot

- *Stichting Kwaliteitsnetwerk mbo: Eveline Rijnen, e.rijnen@oar.nu*
- *Stevens Consultancy: r.stevens@stevens-consultancy.nl*